

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET KRASNIQI protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 4137/10)

PRESUDA

STRASBOURG

10. srpanj 2012. godine

*Ova presuda će postati konačna pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije.
Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Krasniqi protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu :

g. Anatoly Kovler, *predsjednik*,

gđa Nina Vajić,

g. Peer Lorenzen,

gđa Elisabeth Steiner,

g. Khanlar Hajiyeu,

g. Linos-Alexandre Sicilianos,

g. Erik Møse, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 19. lipnja 2012. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 4137/10) protiv Republike Hrvatske što ga je 21. prosinca 2009. godine g. Zenel Krasniqi ("podnositelj") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Podnositelja je zastupao g. N. Klaić, odvjetnik iz Zagreba. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj posebno prigovara da je njegov pritvor nakon odluke kojom je osuđen bio nezakonit i da nacionalni sudovi nisu ispitali to pitanje. Pozvao se na članak 5. stavke 1. i 4. Konvencije.

4. Dana 8. lipnja 2011. godine o zahtjevu je obaviještena Vlada. Također, odlučeno je i istovremeno odlučiti o dopuštenosti i osnovanosti prigovora (članak 29. stavak 1.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositelj je rođen 1959. godine i živi u Sisku, Hrvatska.

6. Dana 30. prosinca 1991. godine policijska postaja u Novskoj podnijela je kaznenu prijavu protiv podnositelja Županijskom državnom odvjetništvu u Sisku, navodeći da je počinio četiri ubojstva. Podnositelj zahtjeva je uhićen 6. siječnja 1992. godine, te je smješten u pritvor.

7. Presudom od 5. listopada 1992. godine Vojni sud u Zagrebu je oslobodio podnositelja optužbe, te je pušten na slobodu. Međutim, 7. srpnja 1993. godine Vrhovni sud je ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovno suđenje.

8. Dana 2. travnja 1998. godine Županijsko državno odvjetništvo u Sisku je pred Županijskim sudom u Sisku podignulo optužnicu protiv podnositelja za četiri kaznena djela ubojstva. Podnositelju je suđeno u odsutnosti jer vlastima nije bilo poznato gdje se nalazi. Dana 25. ožujka 1999. godine proglašen je krivim po sve četiri točke optužnice i osuđen je na dvadeset godina zatvora. Ovu presudu je Vrhovni sud potvrdio 14. siječnja 2003. godine, također u odsutnosti podnositelja.

9. Za podnositeljem je raspisana međunarodna tjeratica. Uhićen je u Njemačkoj 8. travnja 2006. godine, izručen je Hrvatskoj 1. veljače 2007. godine, te je tog datuma smješten u pritvor u Hrvatskoj.

10. Dana 21. veljače 2007. godine dopuštena je obnova kaznenog postupka protiv podnositelja.

11. Dana 1. ožujka 2007. godine Županijski sud u Sisku je odredio podnositelju pritvor na osnovi članka 102. stavka 1. točaka 1. i 4. Zakona o kaznenom postupku. Pritvor podnositelja zahtjeva redovno je produživan po istoj osnovi.

12. Dana 7. svibnja 2008. godine Županijski sud u Sisku je potvrdio svoju prethodnu presudu, osuđujući podnositelja na dvadeset godina zatvora. Istoga dana je produljio pritvor podnositelju do 1. lipnja 2009. godine ili do pravomoćnosti presude.

13. Podnositelj je uložio žalbu protiv odluke kojom mu je produljen pritvor. Vrhovni sud ju je odbio 25. kolovoza 2008. godine.

14. Vrhovni sud, kao žalbeni sud, potvrdio je prvostupanjsku presudu 3. prosinca 2008. godine. Dana 17. ožujka 2009. godine podnositelj je dostavio daljnju žalbu Vrhovnom sudu, kao trećestupanjskom sudu.

15. Dana 20. ožujka 2009. godine podnositelj je Županijskom sudu u Sisku podnio zahtjev za ukidanje pritvora. Tvrdio je da je najduži zakonski rok pritvora u slučaju donošenja presude po žalbi, a protiv koje je dopuštena žalba, tri mjeseca. Taj rok je istekao 3. ožujka 2009. godine. Stoga je zatražio svoje puštanje na slobodu. Dana 27. ožujka 2009. godine Županijski sud u Sisku odbio je ovaj prigovor bez da se osvrnuo na tvrdnje podnositelja iznesene u zahtjevu.

16. Dana 26. svibnja 2009. godine naknadno podnesena ustavna tužba podnositelja od 27. travnja 2009. godine, proglašena je nedopuštenom zbog toga što pobijano rješenje ne predstavlja akt u smislu članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu. Ova odluka je dostavljena podnositelju dana 23. lipnja 2009. godine.

17. U međuvremenu, 1. lipnja 2009. godine Županijski sud u Sisku je produljio podnositelju pritvor temeljem članka 109. stavka 3. Zakona o kaznenom postupku za daljnjih devet mjeseci, tj. do 1. ožujka 2010. godine. Dana 12. lipnja 2009. godine podnositelj je uložio žalbu, tvrdeći da je istekao najdulji rok do kojeg je mogao biti u pritvoru. Vrhovni sud je odbio tu žalbu 22. srpnja 2009. godine. Mjerodavni dio te odluke glasi:

"Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, smatra da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da su u konkretnom slučaju ispunjene zakonske pretpostavke za produljenje ukupnog trajanja pritvora protiv opt. Zenela Krasniqia temeljem odredbe čl. 109. st. 2 ZKP, te je stoga ukupno trajanje pritvora osnovano produljio za daljnjih devet mjeseci.

...nepravomoćnom presudom Županijskog suda u Sisku od 7. svibnja 2008. godine...opt. Zenel Krasniqi... osuđen je na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 godina. Ova presuda...potvrđena je presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 03. prosinca 2008. godine... a na koju je optuženik...podnio žalbu. Prema odredbi čl. 102. st. 4. protiv optuženika je, a s obzirom na visinu izrečene kazne, obligatorno određivanje (odnosno produljenje) pritvora.

Optuženik se nalazio u pritvoru od 06. siječnja 1992. godine do 05. listopada 1992. godine, dakle devet mjeseci, te od 01. ožujka 2007. godine pa nadalje, tako da mu je maksimalni rok trajanja pritvora, koji je sukladno odredbi čl. 109 st. 1. toč. 5 ZKP tri godine, isticao dana 01. lipnja 2009. godine. Obzirom da je u ovom kaznenom predmetu optuženik, nepravomoćnom presudom, između ostalog, osuđen i zbog kaznenog djela teškog ubojstva ...za koje se može izreći kazna zatvora do dvadeset godina, to, prema odredbi čl. 109. st. 2. ZKP, sud može ukupno trajanje pritvora produljiti za jednu četvrtinu, dakle za daljnjih devet mjeseci.

Stoga je po ocijeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prvostupanjski sud zakonito i osnovano protiv optuženika produžio ukupno trajanje pritvora za devet mjeseci...

...

Neosnovani su i žalbeni navodi kojima se optuženik poziva na odredbu čl.109 st. 4. ZKP, smatrajući da je pritvor protiv njega trebalo ukinuti zbog činjenice da je od donošenja drugostupanjske presude protiv koje je dopuštena žalba proteklo više od tri mjeseca. No, prema stajalištu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ukoliko su prvostupanjska presuda i drugostupanjska presuda protiv koje je dopuštena žalba donesene unutar trajanja roka trajanja pritvora iz čl. 109. st.1. ZKP, o čemu se u konkretnom slučaju i radi, ukupno trajanje pritvora može se produžiti sukladno odredbi čl. 109. st. 2. ZKP, a nakon isteka tog roka, pritvor se može produžiti po čl. 109. st. 4. ZKP.“

18. Podnositelj je tada podnio ustavnu tužbu u kojoj je ponovio tvrdnje iz svoje žalbe u odnosu na pitanje zakonitosti svog pritvora. Dana 16. rujna 2009. godine Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu, prihvativši obrazloženje Vrhovnog suda.

19. Dana 22. listopada 2009. godine Vrhovni sud je kao sud trećeg stupnja, potvrdio odluku kojom je podnositelj osuđen. Odluka je tako postala pravomoćna i ovršna.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

20. Mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002 i 62/2003) propisuju kako slijedi:

Članak 109.

„(1) Do donošenja presude suda prvoga stupnja pritvor može trajati najdulje:

- 1) šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do tri godine,
- 2) godinu dana ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,
- 3) godinu i šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do osam godina,
- 4) dvije godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora preko osam godina,
- 5) tri godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) U predmetima u kojima je donesena nepravomoćna presuda, ukupno trajanje pritvora do njezine pravomoćnosti može se produžiti za jednu šestinu u slučajevima iz točke 1. do 3. stavka 1. ovoga članka, odnosno za jednu četvrtinu u slučajevima iz točke 4. i 5. stavka 1. ovoga članka.

(3) Vrhovni sud Republike Hrvatske može, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, u slučaju kada je prvostupanjska presuda ukinuta, u postupku za kaznena djela iz točke 1. do 3. stavka 1. ovoga članka, trajanje pritvora produžiti najviše do šest mjeseci, a za kaznena djela iz točke 4. i 5. stavka 1. ovoga članka, najviše za jednu godinu.

(4) Od dana donošenja drugostupanjske presude protiv koje je dopuštena žalba, pritvor može trajati do pravomoćnosti presude ali najdulje tri mjeseca.

(5) Okrivljenik koji se nalazi u pritvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostat će u pritvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.“

21. Mjerodavni dio smjernica donesenih na sjednici Kaznenog odjela Vrhovnog suda dana 23. ožujka 2006. godine i koje je Vrhovni sud objavio, glasi:

“...“

I. Produljenje ukupnog trajanja pritvora po čl. 109. st. 2. i st. 3. ZKP-a

Ukoliko su prvostupanjska presuda i drugostupanjska odluka kojom je ukinuta prvostupanjska presuda donesene unutar trajanja roka pritvora iz čl. 109. st. 1. ZKP, ukupno trajanje pritvora može se produljiti po čl. 109. st. 2. ZKP, a nakon isteka ovog roka i po čl. 109. st. 3. ZKP.

Pri tome se ukupno trajanje pritvora po čl. 109. st. 3. ZKP produljuje tek protekom roka iz čl. 109. st. 2. ZKP, bez obzira da li je u ponovljenom postupku prvostupanjski sud donio novu prvostupanjsku presudu.

Maksimalno trajanje roka pritvora, u situaciji kada je donesena nepravomoćna presuda, određuje se prema kaznenom djelu za koje je optuženik presuđen, i to bez obzira da li je i iz kojih razloga državni odvjetnik podnio žalbu.

II. Računanje rokova trajanja pritvora u III Kž predmetima

Ukoliko su prvostupanjska presuda i drugostupanjska presuda protiv koje je dopuštena žalba, donesene unutar trajanja roka pritvora iz čl. 109. st. 1. ZKP, ukupno trajanje pritvora može se produljiti sukladno odredbi čl. 109. st. 2. ZKP. Nakon isteka roka pritvora iz čl. 109. st. 2. ZKP, pritvor se može produljiti po čl. 109. st. 4. ZKP.

Ukoliko su prvostupanjska presuda i drugostupanjska presuda protiv koje je dopuštena žalba, donesene unutar trajanja roka pritvora iz čl. 109. st. 2. ZKP, ukupno trajanje pritvora, može se produljiti sukladno odredbi čl. 109. st. 2. ZKP. Nakon što protekne rok određen tim člankom, ukupno trajanje pritvora, može se produljiti po odredbi čl. 109. st. 4. ZKP, nakon proteka roka iz čl. 109. st. 2. ZKP.

Ukoliko je drugostupanjska odluka protiv koje je dopuštena žalba donesena unutar trajanja roka iz čl. 109. st. 3. ZKP, ukupno trajanje pritvora može se produljiti po odredbi čl. 109. st. 4. ZKP, nakon proteka roka iz čl. 109. st. 3. ZKP.

Ukoliko je drugostupanjska odluka protiv koje je dopuštena žalba ukinuta unutar trajanja roka iz čl. 109. st. 1. ZKP, ukupno trajanje pritvora može se produljiti po odredbi čl. 109. st. 2., a po isteku tog roka i po odredbi čl. 109. st. 3. ZKP.

Ukoliko je drugostupanjska odluka protiv koje je dopuštena žalba ukinuta unutar trajanja roka iz čl. 109. st. 2. ZKP, ukupno trajanje pritvora može se produljiti po odredbi čl. 109. st. 3. ZKP.

...”

22. Praksa Vrhovnog suda koja se odnosi na tumačenje članka 109. Zakona o kaznenom postupku može se pronaći u njegovoj sudskoj praksi.

Njegova odluka br. II 5 Kr 5/04-2 od 28. travnja 2004. godine u svom mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

"Uvidom u spis predmeta ovaj Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdio je da se opt. M. M. nalazio u pritvoru od 03. listopada 2003. god. iz osnove čl. 102. st.1. toč. 3. ZKP, te da mu je maksimalan rok trajanja pritvora temeljen na čl. 109. st. 1. toč. 1. ZKP, istekao dana 03. travnja 2004. god., pa kako je drugostupanjsko ukidno rješenje uslijedilo dana 23. travnja 2004. god., to je u odnosu na datum donošenja prvostupanjske presude 26. ožujka 2004. god., kroz to vrijeme žalbenog postupka pritvor temeljen na rokovima trajanja pritvora po čl. 109. st. 2. ZKP.

Stoga su u ovoj fazi kaznenog postupka, ispunjene sve zakonske pretpostavke za produljenje trajanja pritvora za daljnjih šest mjeseci temeljem čl. 109. st. 3. ZKP..."

Mjerodavni dio odluke br. II 5 Kr 8/07-2 od 23. studenog 2007. godine glasi:

"Optuženi V.D. nalazi se u pritvoru od 27. veljače 2004. godine, te mu sukladno odredbi čl. 109. st. 1. toč. 1. i st. 2. Zakona o kaznenom postupku, maksimalan rok trajanja pritvora ističe 27. studenog 2007. godine.

Naime, ovaj postupak je sada u fazi trećestupanjskog odlučivanja nakon što je prvostupanjska presuda Županijskog suda u Vukovaru bila jednom ukinuta od strane ovog suda, te je nakon toga ponovo donesena prvostupanjska presuda koja je potom potvrđena presudom Vrhovnog suda

Republike Hrvatske od 27. rujna 2007. godine... a kojom je optuženik osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od četrdeset godina zbog dva kaznena djela teškog ubojstva... Budući da su predmet ovog postupka dva djela iz čl. 91. Kaznenog zakona, za koje kazneno djelo je propisana kazna dugotrajnog zatvora, prema odredbama čl. 109. st.1. toč. 1. i st. 2. Zakona o kaznenom postupku pritvor može trajati najdulje tri godine i devet mjeseci, a taj rok ističe 27. studenog 2007. godine, pri čemu postupak u kojem je prvostupanjska presuda jednom ukinuta, još nije dovršen, potrebno je produljiti trajanje pritvora za još godinu dana."

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 1. KONVENCIJE

23. Podnositelj prigovara da je najdulji zakonski rok tijekom kojega je on mogao biti pritvoren nakon odluke kojom je osuđen istekao 3. ožujka 2009. godine, te da je stoga njegov pritvor nakon toga bio nezakonit. Poziva se na članak 5. stavak 1. Konvencije čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

"1. Svatko ima pravo na slobodu i na osobnu sigurnost. Nitko se ne smije lišiti slobode, osim u sljedećim slučajevima i u postupku propisanom zakonom:

a) ako je zatvoren u skladu sa zakonom nakon presude nadležnog suda;..."

A. Dopuštenost

24. Vlada je tvrdila da podnositelj nije iscrpio sva dostupna domaća pravna sredstva i da je trebao podnijeti tužbu za naknadu štete protiv države.

25. Podnositelj je odgovorio da je iscrpio sva dostupna domaća pravna sredstva.

26. Sud ističe kako je svrha članka 35. da se državama ugovornicama da prilika spriječiti ili ispraviti povrede za koje se navodi da su ih počinile, prije nego se ti navodi podnesu institucijama Konvencije. Dakle, države su oslobođene obveze da za svoje postupke odgovaraju pred međunarodnim tijelom prije nego što su imale priliku u okviru svojeg domaćeg pravnog sustava riješiti o navodno učinjenoj povredi pojedincu. Pravilo iscrpljenja domaćih pravnih sredstava iz članka 35. Konvencije nalaže da podnositelj treba imati redovni put samo do onih pravnih sredstava koja se odnose na navodne povrede i koja su istovremeno dostupna i dovoljna. (vidi *Selmouni protiv Francuske* [VV], br. 25803/94, stavak 74., ECHR 1999--V).

27. Što se tiče ovoga predmeta, Sud primjećuje da je podnositelj iskoristio sva dostupna domaća pravna sredstva u odnosu na odluke o produljenju njegovog pritvora, kao što su žalbe Vrhovnom sudu i ustavna tužba. Pitanje zakonitosti pritvora neke osobe treba u pravilu ispitivati u odlukama kojima se određuje taj pritvor i kroz pravne lijekove korištene u odnosu na te odluke. Podnositelj je već u svom zahtjevu od 20. ožujka 2009. godine tvrdio da je njegov pritvor postao nezakonit. Kad je Županijski sud u Sisku odbio taj zahtjev podnositelj je uložio žalbu Vrhovnom sudu, a kasnije je podnio i ustavnu tužbu, koje su obje bile neuspješne. Iskoristio je i sva dostupna pravna sredstva protiv odluke Županijskog suda u Sisku od 1. lipnja 2009. godine. Stoga je na redovan način iskoristio dostupna pravna sredstva i nacionalnim sudovima dao priliku da ih ispitaju. Nadalje, Sud ne smatra da bi u takvim okolnostima građanska tužba za naknadu štete bila djelotvorno pravno sredstvo u smislu članka 35. Konvencije. Stoga Sud odbija Vladin prigovor.

28. Sud smatra da ovaj dio zahtjeva nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. (a) Konvencije. Primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrđenje stranaka

29. Podnositelj tvrdi da temeljem članka 109. stavka 4. Zakona o kaznenom postupku, nakon donošenja presude po žalbi, pritvor do pravomoćne osuđujuće odluke ili puštanja na slobodu, ne može biti dulji od tri mjeseca. Budući da je u ovome predmetu presuda po žalbi donesena 3. prosinca 2008. godine, zakonski rok do kojeg je on najdulje mogao biti u pritvoru istekao je 3. ožujka 2009. godine, te je daljnji pritvor do donošenja pravomoćne i ovršne osuđujuće presude, bio nezakonit.

30. Vlada tvrdi da se iz sudske prakse Vrhovnog suda jasno vidi da se članak 109. Zakona o kaznenom postupku treba tumačiti u svojoj ukupnosti i da nakon tri mjeseca pritvora temeljem stavka 4. toga članka, pritvor nakon donošenja presude po žalbi može još uvijek biti produljen temeljem stavaka 2. i 3. iste odredbe.

2. Ocjena Suda

(a) Osnove za lišenje slobode

31. Sud prvo primjećuje da od dana kad je odlučeno o optužbi, čak i ako je to samo od strane prvostupanjskog suda, osoba je u pritvoru "nakon osuđujuće odluke nadležnog suda" u smislu članka 5. stavka 1. (a) (vidi *Solmaz protiv Turske*, br. 27561/02, stavci 24. do 26., 16. siječnja 2007.; *B. protiv Austrije*, 28. ožujka 1990., stavci 36.-39., Serija A br. 175. i *Kudła protiv Poljske* [VV], br. 30210/96, stavak 104, 2009).

32. Glede ovoga predmeta, sud bilježi da je 7. svibnja 2008. godine u obnovljenom postupku protiv podnositelja Županijski sud u Sisku donio presudu kojom ga je proglasio krivim za četiri ubojstva i izrekao mu kaznu zatvora. Stoga je od toga datuma osnova za podnositeljev pritvor odluka kojom je osuđen. Slijedi da se ovaj predmet može ispitati temeljem podstavka (a) članka 5. stavka 1., budući da se razdoblje pritvora kojemu podnositelj prigovara tiče njegovog pritvora nakon 7. svibnja 2008. godine, nakon što je osuđen u kaznenom postupku koji se vodio protiv njega.

(b) "Zakonit" pritvor "u skladu sa zakonom propisanim postupkom"

(i) Opća načela

33. Dobro je utvrđena praksa Suda temeljem podstavaka članka 5. stavka 1. da svako lišenje slobode, uz to što spada unutar jedne od iznimaka navedenih u podstavcima (a)-(f), mora biti "zakonito" (vidi *Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 13229/03, stavak 67., ECHR 2008 i *M. protiv Njemačke*, br. 19359/04, stavak 90., ECHR 2009). Kad se radi o „zakonitosti“ pritvora, uključujući pitanje je li bio poštovan „zakonom propisani postupak“, Konvencija u biti upućuje na nacionalno pravo i postavlja obvezu da pritvor bude u skladu s materijalnim i procesnim pravilima tog prava (vidi, između mnogo drugih izvora, predmete *Erkalo protiv Nizozemske*, 2. rujna 1998., stavak 52., *Izvyješća o presudama i odlukama* 1998-VI; naprijed citirani predmet *Saadi*, stavak 67., ECHR 2008, *Kafkaris protiv Cipra* [VV], br. 21906/04, stavak 116., ECHR 2008 i *Schönbrod protiv Njemačke*, br. 48038/06, stavak 81., 24. studenog 2011.).

34. Ovime se prvenstveno traži da svako uhićenje ima pravnu osnovu u domaćem pravu, ali se to odnosi i na kvalitetu prava, tražeći da bude spojivo s vladavinom prava, pojmom sadržanim u svim člancima Konvencije (vidi *Stafford protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, [VV], br. 46295/99, stavak 63., ECHR 2002-IV i naprijed citirani predmet *Kafkaris*, stavak 116.). „Kvaliteta prava“ u tom smislu podrazumijeva da kad nacionalno pravo dozvoljava lišenje slobode, ono mora biti dovoljno pristupačno, precizno i predvidljivo u svojoj primjeni, kako bi se izbjegao svaki rizik arbitrarnosti (vidi predmete *Amuur protiv Francuske*, 25. lipnja 1996., stavak 50., *Izvjешća* 1996 -III; *Nasrullojev protiv Rusije*, br. 656/06, stavak 71., 11. listopada 2007. i *Mooren protiv Njemačke* [VV], br. 11364/03, stavak 76., 9. srpnja 2009.). Standard "zakonitosti" koji je postavila Konvencija tako traži da cijelo pravo bude dovoljno precizno kako bi omogućilo nekoj osobi - u slučaju potrebe i dajući joj ujedno i odgovarajući savjet - da predvidi, u mjeri koja je u danim okolnostima razumna, posljedice koje neko djelovanje može povući za sobom (vidi predmete *Steel i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 23. rujna 1998., stavak 54, *Izvjешća* 1998-VII, i *Baranowski protiv Poljske*, br. 28358/95, stavak 52., ECHR 2000-III).

35. Poštovanje nacionalnog prava nije, međutim, dostatno: člankom 5. stavkom 1. dodatno se traži da svako lišenje slobode bude u skladu sa svrhom zaštite pojedinca od arbitrarnosti (vidi, između mnogo drugih izvora, predmete *Winterwerp protiv Nizozemske*, 24. listopada 1979., stavak 37., Serija A br. 33; naprijed citirani predmet *Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, stavak 67. i naprijed citirani predmet *Mooren*, stavak 72.).

(ii) *Primjena tih načela na ovaj predmet*

36. Sud bilježi da članak 109. Zakona o kaznenom postupku propisuje najdulje trajanje pritvora koje je dozvoljeno prije nego što osuđujuća odluka postane pravomoćna i ovršna. Tako stavci 1. i 2. propisuju opća pravila za izračun najduljeg trajanja pritvora, dok stavak 4. govori o pitanju najduljeg trajanja pritvora nakon donošenja presude po žalbi protiv koje je dopuštena daljnja žalba.

37. Sud prihvaća da je izričaj članka 109. o načinu izračuna najduljeg dopuštenog razdoblja pritvora kad je donesena presuda po žalbi, dvojbena. Uistinu, izričaj stavka 4. mogao bi se shvatiti kao da navodi na zaključak, kao što to tvrdi podnositelj, da najdulje trajanje pritvora nakon što je donesena presuda po žalbi ne može premašiti tri mjeseca.

38. Međutim, svaki mogući nedostatak jasnoće glede najduljeg razdoblja pritvora ispravljen je detaljnim smjernicama donesenim na sastanku Kaznenog odjela Vrhovnog suda 23. ožujka 2006. godine.

39. Glede dostupnosti tih smjernica, Sud primjećuje da ih je Vrhovni sud objavio. Odluke koje je Vrhovni sud donio prije donošenja navedenih smjernica pokazuju da su smjernice od 23. ožujka 2006. godine samo potvrdile postojeću praksu. Nadalje, isti je pristup potvrđen naknadnim odlukama Vrhovnog suda (vidi stavak 22. ove presude). Podnositelj je imao odvjetnika tijekom cijelog kaznenog postupka koji se vodio protiv njega, a od odvjetnika se treba očekivati da poznaje mjerodavnu sudsku praksu Vrhovnog suda. Sud stoga zaključuje da je praksa Vrhovnog suda koja je pojasnila način primjene članka 109. Zakona o kaznenom postupku bila dostupna podnositelju i da je ona primjenu te odredbe učinila dovoljno predvidljivom.

40. Sve odluke koje podnositelj pobija donesene su dosta nakon što su donesene dotične smjernice, i to 2009. godine.

41. Odluke su bile u skladu s domaćim pravom, kako je ono objašnjeno u smjernicama Vrhovnog suda od 23. ožujka 2006. godine i njegovoj naknadno ustaljenoj sudskoj praksi. Sud nije našao ništa što bi ukazalo da je tumačenje domaćeg prava koje je dao Vrhovni sud na bilo koji način proizvoljno.

42. Stoga nije došlo do povrede članka 5. stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 4. KONVENCIJE

43. Podnositelj također prigovora da nacionalni sudovi nisu ispitali pitanje zakonitosti njegovog pritvora nakon 3. ožujka 2009. godine. Poziva se na članak 5. stavak 4. Konvencije koji glasi kako slijedi:

“4. Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovu puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.“

44. Vlada je osporila tu tvrdnju.

Dopuštenost

45. Sud ponavlja da kad odluku kojom se osoba lišava slobode donese sud na završetku sudskog postupka, nadzor koji se traži člankom 5. stavkom 4. ugrađen je u tu odluku. To je tako, na primjer, kad se izrekne kazna zatvora nakon "osuđujuće odluke nadležnog suda" u smislu članka 5. stavka 1. (a) Konvencije (vidi *De Wilde, Oomsand Versyp protiv Belgije*, 18. lipnja 1971., stavak 76., Serija A br. 12). U ovome predmetu Sud bilježi da je nadležni sud osudio podnositelja 7. svibnja 2008. godine. Nadalje, njegove prigovore glede zakonitosti naknadnog pritvora ispitali su Županijski sud, Vrhovni sud i Ustavni sud, kako je to naprijed navedeno. U ovome se predmetu ne vidi nikakav razlog za vjerovati da ispitivanje koje su izvršili domaći sudovi ne ispunjava zahtjeve članka 5. stavka 4. Konvencije.

46. Slijedi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35. stavaka 3. (a) i 4. Konvencije.

III. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

47. Na kraju, podnositelj prigovara temeljem članka 6. da mu u postupku koji se tiče njegovog pritvora, kao osobi čiji je materinji jezik albanski, nije bio osiguran tumač. Također, prigovara na temelju članka 2. Protokola br. 7. da nije imao pravo na žalbu.

48. U svjetlu svih materijala koje posjeduje, te u mjeri u kojoj su stvari koje su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da ovaj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Slijedi da je nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. (a) kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud jednoglasno

1. *Utvrdjuje* da je prigovor temeljem članka 5. stavka 1. Konvencije koji se tiče zakonitosti pritvora podnositelja nakon odluke kojom je osuđen dopušten, a ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 5. stavka 1. Konvencije.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 10. srpnja 2012. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

SørenNielsen
tajnik

AnatolyKovler
predsjednik

© Ured zastupnika RH pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana.